

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 10 (680)
2021

OASTE MOLDOVEI

PUBLIȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

Rapid Trident 2021: COOPERAREA ÎN NUMELE PACII

6000 de militari din
15 țări, printre care
și colegii noștri, un pluton
de infanterie din Brigada
„Ștefan cel Mare”
la exercițiul de comandă
și stat major

SUMMER

■ OFICIAL

5 COOPERAREA ÎN CONTEXTUL PARTENERIATULUI ESTIC

Secretarul de Stat în domeniul politicii de apărare, planificării apărării naționale și interoperabilității militare, Valeriu Mija, a participat la Seminarul de experți de nivel înalt cu genericul „Noi ambiții pentru Parteneriatul Estic: Prioritățile Summit-ului 2021 pentru Parteneriatul Estic în domeniul securității”, desfășurat în orașul Vilnius, Lituania.

■ EVENIMENT

6 VIVAT ACADEMIA! VIVANT PROFESSORES!

La 1 octombrie în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (AMFA) s-a desfășurat ceremonia festivă dedicată aniversării a 29 de ani de la fondare.

■ INTEROPERABILITATE

8 **Rapid Trident 2021:** COOPERAREA ÎN NUMELE PĂCII

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

10 DONAREA DE SÂNGE ÎNTRE DATORIE CIVICĂ ȘI PREȚUL VIEȚII

Militarii din garnizoanele Armatei Naționale au donat sânge pentru suplینirea rezervei de stat și necesitățile instituției

12 OPINIA PUBLICĂ, STUDIATĂ DE EXPERTI **Studiul „Percepția populației despre amenințări și instituții de securitate ale Republicii Moldova”**

19 TRANSPARENȚA ASIGURĂ EFICIENȚA Ședință de lucru cu mai multe organizații ale societății civile din domeniul securității și apărării

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Viorel GLAVA

Echipa redactională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ COMEMORARE

16

ETERNITATEA IA CHIPUL EROILOR

”Restaurarea monumentelor comemorative și de război este o lecție de istorie pentru generațiile tinere”

18

MEMORIA NU ARE TERMEN DE PRESCRIȚIE

La Mașcăuți a fost restaurat Complexul memorial în cinstea eroilor căzuți în război

■ PODURI MILITARE

20

ALINIERE LA STANDARDE EUROPENE

Dorim, dar singuri nu prea reușim. Cu toții ne dorim o armată modernizată, interoperabilă, eficientă pentru orice condiție extremă. În dorința de a evolua, alegem parteneri, susținere la cei experimentați și deschiși spre a oferi. Două din aceste țări sunt Germania și România, armatele cărora celebrează zilele profesionale în luna octombrie.

■ VIAȚA MILITARĂ

22

DOCTORIE PE ROȚI

Când vorbim despre tehnica auto de producție sovietică Armata Națională are încă salvarea. Câțiva experți, aflați pe ici-colo, stăpânesc într-atât de bine domeniul, încât un „transplant” de piese sau un diagnostic corect de la prima privire demult nu mai este o senzație. Badei, „nea Serghei”, tot el sergent de clasă III Sergiu Dragan, inspector-auto de serviciu-conducător auto, Comenduirea militară, este un nume de relevanță pe acest segment.

24

30 DE CURIOSITĂȚI DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

Secția rețele socializare:
locotenent Irina ȚURCAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă opinia autorilor care s-ar putea să nu exprime poziția redacției. Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI” trebuie să conțină trimerite la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP „Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

COOPERAREA ÎN CONTEXTUL PARTENERIATULUI ESTIC

Secretarul de Stat în domeniul politicii de apărare, planificării apărării naționale și interoperabilității militare, Valeriu Mija, a participat la Seminarul de experți de nivel înalt cu genericul **„Noi ambiții pentru Parteneriatul Estic: Prioritățile Summit-ului 2021 pentru Parteneriatul Estic în domeniul securității”**, desfășurat în orașul Vilnius, Lituania.

În cadrul evenimentului, oficialul i-a informat pe cei prezenți la activitate despre obiectivele de transformare a Armatei Naționale într-o instituție modernă, ajustată la standardele internaționale, prioritățile de consolidare a cooperării bilaterale și multilaterale în domeniul apărării și securității naționale cu partenerii strategici ai Republicii Moldova, precum și intensificarea participării în operațiuni de menținere a păcii la nivel internațional.

La Vilnius, Secretarul de Stat Valeriu Mija s-a întâlnit cu viceministrul Apărării al Lituaniei, Margiris Abukevicius, pentru a discuta despre parteneriatul dintre cele două state pe domeniu militar și perspectivele de dezvoltare a cooperării. Oficialul moldovean a mulțumit părții lituaniene pentru sprijinul acordat la instruirea personalului militar și civil în școlile de profil din Lituania, dar și în cadrul Colegiului Baltic de Apărare din Tartu, Estonia.

Totodată, Valeriu Mija a apreciat contribuția guvernului lituanian în cadrul Inițiativei de Consolidare a Capacității de Apărare (DCBI), pe diferite proiecte direcționate spre realizarea procesului de transformare a Armatei Naționale.

Alte subiecte abordate au vizat asistența Lituaniei pentru participarea Armatei Naționale la diferite activități în cadrul Politicii de securitate și apărare comună (PSAC), printre care detașarea militarilor moldoveni în misiunile Uniunii Europene pentru susținerea și promovarea păcii.

La rândul său, Margiris Abukevicius și-a exprimat disponibilitatea de a continua cooperarea pe domeniul apărării cu Republica Moldova prin implementarea eficientă a inițiativelor și programelor de interes comun, inclusiv pe segmentul promovării reformei militare în contextul integrării europene și cultivării culturii de securitate și percepției obiective în rândul populației privind mediul de securitate internațional.

Cei doi oficiali au mai discutat despre posibilitatea desfășurării vizitei în Republica Moldova a ministrului lituanian al Apărării, Arvydas Anusauskas.

VIVAT ACADEMIA!

La 1 octombrie în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (AMFA) s-a desfășurat ceremonia festivă dedicată aniversării a 29 de ani de la fondare. La eveniment au fost prezenți oficiali din cadrul Ministerului Apărării, reprezentanți ai corpului diplomatic acreditat în țara noastră, precum și întreg corpul didactico-științific al instituției.

Cu această ocazie Anatolie Nosatii, Ministru al Apărării Republicii Moldova a apreciat înalt activitatea instituției de învățământ superior cu profil militar și și-a exprimat încrederea că și pe viitor aceasta va depune eforturi considerabile în formarea viitorilor ofițeri. *„De-a lungul timpului, instituția a instruit și pregătit mii de specialiști de înaltă calificare pentru sistemul de securitate și apărare al țării. Datorită calității înalte a studiilor obținute aici, astăzi Armata Națională se poate mândri cu ofițeri profesioniști, care și-au construit o carieră de succes în domeniu și au câștigat încrederea colegilor cu care își îndeplinesc serviciul”.*

Cu o apreciere înaltă a nivelului de studii din cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” au venit și tinerii învățăcei, care susțin practic în unison că sunt mândri că își fac studiile aici.

„Studiile în cadrul Academiei de desfășurare la cel mai înalt nivel. Aici poți dezvolta diferite abilități însă un accent deosebit este pus pe formarea unui adevărat ofițer, unui adevărat bărbat. De mic copil îmi doream să devin militar. Academia este cea care a jucat un rol esențial în ceea ce privește alegerea viitoarei profesii. Fără ezitări am decis ca să mă for-

mez ca specialist doar în cadrul acestei prestigioase instituții de învățământ superior”, susține studentul Dan Cornet.

„Academia Militară a Forțelor Armate ”Alexandru cel Bun” a parcurs un drum anevoios. Pe parcursul a celor 29 de ani, ea a devenit un centru academic de elită, atât la nivel național, cât și internațional. O mare parte din elita intelectuală a Republicii Moldova din domeniul securității și apărării s-a format aici. Acest lucru ne bucură nespus și ne dă noi puteri de realizare”, a ținut să remarce locotenent Veaceslav Cazacov.

Evenimentul dedicat aniversării a 29 a de la fondarea Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a coincis și cu Ziua Mondială a profesorului. Cu acest prilej conducerea instituției a venit cu un mesaj de felicitare adresat întregului efectiv de militari și civili ai academiei ce activează în domeniul instruirii militarilor.

De-a lungul timpului, instituția a instruit și pregătit mii de specialiști de înaltă calificare pentru sistemul de securitate și apărare al țării. Datorită calității înalte a studiilor obținute aici, astăzi Armata Națională se poate mândri cu ofițeri profesioniști, care și-au construit o carieră de succes în domeniu și au câștigat încrederea colegilor cu care își îndeplinesc serviciul

VIVANT PROFESSORES!

„Tradițiile academice militare cu prioritățile de instruire le datorăm cadrelor didactice. Permiteți-mi să felicit cordial întreg efectivul de cadre didactice ale Academiei cu ocazia sărbătorii profesionale a profesorului celebrată anual la 5 octombrie. Evenimentul dedicat instituției ne permite să le aducem aprecieri celor care cu dăruire de sine cultivă dragostea de frumos și adevăr. Dumneavoastră stimați profesori, sunteți generatorii de energie creativitate și inspirație pentru instruirea unor adevărați ofițeri, lideri și manageri ceea ce cu certitudine asigură parcursul consecvent și hotărât spre dezvoltarea și consolidarea organismului militarnațional ca cea mai importantă parte a securității și apărării Republicii Moldova”, a subliniat colonelul Anatolie Bucuci, rector (comandant) al Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

În cei 29 de ani de activitate Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a devenit una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ din țară. Astfel toți cei care își fac studiile aici se mândresc cu acest lucru. În acest context Vladislav Corpăcean student anul III a afirmat: *„Dragi profesori, Vă mulțumim din suflet pentru toată truda depusă și la rîndul nostru ne angajăm să respectăm înțelepciunea dumneavoastră trecută prin ani de experiență dar și picătura de cunoștință pe care ne-o dăruieți. Să știți că datorită Dumneavoastră lumea devine mai bună, încrederea în forțele proprii crește la fel ca și capacitățile noastre intelectuale. Fie ca activitățile ce le desfășurați să aibă totdeauna succes, să fiți fericiți, sănătoși și respectați”.*

AMFA „Alexandru cel Bun” reprezintă spațiul în care este promovată libertatea academică. Aici au fost susținute în permanență pluralismul de opinii, creativitatea, precum și tendința de a asigura calitatea pregătirii specialiștilor de înaltă calificare, transformându-se într-un laborator al democrației cu idei generate în baza unui dialog constructiv între studenți și corpul profesoral.

„Cu ocazia aniversării a 29-a de la crearea Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” vreau să le urez atât cadrelor didactice cât și întregului efectiv militar cât mai multă răbdare, dăruire de sine, perseverență și curaj pentru a contribui ca instituția noastră de învățământ să devină din ce în ce mai bine cotate nu doar la nivel național ci și internațional”, a mărturisit locotenent Axenia Fedco, Comandant pluton AMFA.

AMFA beneficiază de o bază tehnico-materială modernă, ce corespunde standardelor internaționale, asigurând activitatea personalului academic și a studenților prin crearea unui mediu propice pentru procesul educațional și cel de cercetare. La ora actuală, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” este unica instituție de învățământ militar superior din țară și instruieste studenți la specialitățile conducerea subunităților de infanterie a celor de artilerie precum și conducerea subunităților de comunicații și informatică.

Vlad MADAN

Rapid Trident 2021: COOPERAREA ÎN NUMELE PĂCII

Centrul Internațional pentru Menținerea Păcii și Securității al Academiei Naționale a Forțelor Terestre în numele lui Hetman Petro Sagaidachny, Lvov, Ucraina, a avut loc instruirea ucraineano-americană de comandă și stat major „Rapid Trident 2021”, cu implicarea a cca 6000 militari din 15 țări, printre care și colegii noștri, un pluton de infanterie din Brigada „Ștefan cel Mare”.

Acest exercițiu s-a desfășurat în cadrul cooperării militare internaționale și pregătirii FA UK, a declarat generalul de brigadă Veaceslav Klochkov superior al exercițiilor internaționale și comandant adjunct al trupelor de est.

Potrivit colonelului Vitalii Negodrnco șeful Comandamentului forțelor terestre și șef al grupului de planificare Rapid Trident 2021, particularitatea manevrelor din acest an este că acestea au fost combinate cu scenariul general al instruirii strategice de comandă și stat major 2021. Mai mult decât atât, în timpul exercițiului au fost înființate unități multinaționale.

În acest context, contingentul militarilor moldoveni a acționat la acest exercițiu alături de efectivul brigăzii lituano-polonezo-ucrainene. Începând cu data de 21 septembrie, militarii moldoveni au participat la ședințele de instruire teoretică și practică privind desantarea din elicopter la înălțimile 5, 10 și 15 metri pe teren și apoi pe clădire.

Instructorii ucraineni au împărtășit experiențele lor din viața reală în timpul luptelor, lecții învățate și recomandări de îmbunătățire a operabilității în acțiunile militare. În zilele ce au urmat plutonul de infanterie a fost divizat în două grupe, care au activat alături de colegii americani și ucraineni la astfel de antrenamente precum:

- Ședințe la acordarea primului ajutor medical și evacuarea răniților cu instructori veniți acum de pe front;
- Evacuarea răniților de pe câmpul de luptă;
- Instrucția tragerii și mânăuirea armamentului;
- Curățarea încăperilor;
- Echipa în deplasare;
- Exfiltration (transportarea militarilor agățat pe otgon cu elicopterul);
- Ocuparea pozițiilor și patrulare în teren împădurit;
- Încercuirea și luarea în asalt a punctului de comandă a inamicului, și multe altele.

Locotenent major Constantin Stavila, comandant pluton: Participarea în cadrul exercițiului internațional „Rapid Trident 2021” mi-a calificat cunoștințele la un nivel mai înalt datorită experienței acumulate. Actualmente, împreună cu efectivul din subordine, pot ferm să fac față acțiunilor care anterior îmi erau într-o oarecare măsură mai puțin accesibile neavând practica necesară.

Colaborarea cu partenerii noștri internaționali mi-a oferit ocazia să îmbin cunoștințe noi, pe care neapărat le voi implementa în cariera mea profesională, astfel cu siguranță va crește și randamentul procesului de instruire a pregătirii de luptă. Sunt recunoscător fărăii gazde de această posibilitate și sper ca pe viitor să mai avem tangențe în colaborare și schimb de experiență”.

La faza activă a exercițiului, timp de trei zile, militarii noștri din Grupa 1 a plutonului infanterie au participat în comun cu militarii ucraineni la scenariul de noapte, elementul - patrulare și pază a unui bunker din pădure peste noapte.

Soldat clasa I Elena Șerepitca, specialist comunicații: „Pentru mine acest exercițiu este prima mea participare la un schimb de experiență nivel internațional. Pentru mine exercițiul „Rapid Trident 2021” a fost o provocare care m-a ajutat să-mi demonstrez încă o dată că sunt puternică și sunt în stare să trec peste diferite greutăți și situații dificile.

Chiar dacă în unele momente eram gata să las mâinile în jos, datorită susținerii și ajutorului atât din partea colegilor din Republica Moldova, cât și a celor din alte contingente, am reușit să le depășesc cu ușurință. Cel mai important este

că am avut parte de o experiență valoroasă pe tot parcursul exercițiului și ceea ce am învățat mă va ajuta atât în dezvoltarea profesională cât și cea personală”.

Grupa a 2-a s-a antrenat la deplasarea camuflată, depistarea tehnicii adversarului, încercuirea și capturarea.

Căpitan Victor Timofeev, șef contingent: „Acest exercițiu are o însemnătate deosebită, deoarece contribuie la ridicarea nivelului de pregătire în vederea luptei a subunităților brigăzii. Totodată, acest exercițiu oferă oportunitatea de a spori nivelul de interoperabilitate între Armata Națională a Republicii Moldova și armatele țărilor membre NATO și Parteneriatului pentru Pace, de a schimba experiența și de a consolida prietenia și frăția de arme cu țările partenere”.

Scopul exercițiului a fost atins - dezvoltarea capabilităților și creșterea interoperabilității între contingentele statelor participante. Contingentul moldovenesc a executat misiuni specifice operațiunilor de menținere a păcii.

Republica Moldova participă la acest exercițiu începând cu anul 2006.

Locotenent major Irina IARMALIUC

DONAREA DE SÂNGE ÎNTRE DATORIE CIVICĂ ȘI PREȚUL VIEȚII

Militarii din garnizoanele Armatei Naționale au donat sânge pentru suplinirea rezervei de stat și necesitățile instituției

Câteva sute de militari din Ministerul Apărării, Marel Stat Major, Brigăzile de infanterie motorizată „Moldova”, „Ștefan cel Mare” și „Dacia”, precum și unitățile dislocate în Tabăra Militară 142, au donat voluntar sânge. Evenimentul face parte din Planul de acțiuni al „Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sanguine pentru anii 2017-2021”.

Potrivit șefului Secției medico-militare, colonel Sergiu Cîrlan, timp de două zile, peste 430 de militari au donat sânge la centrele de colectare amenajate în unitățile din garnizoanele Chișinău, Cahul și Bălți.

Colonel Ion Cozaru este donator voluntar. Anual, vine la Centrul de transfuzie de aproape cinci ori pentru a dona sânge. Face aceasta de mai mulți ani.

„Sunt donator activ de mai mulți ani! Astăzi este a zecea oară când contribui la salvarea unor vieți prin intermediul sângelui donat. Consider că am mulți prieteni, iar odată cu trecerea timpului pe majoritatea dintre ei am reușit să-i conving să mi se alătore. Mi-a luat timp până i-am văzut în acest fotoliu donând sânge. Vă asigur că emoțiile trăite din spate sunt foarte intense. Reeșind din statutul social pe care îl am consider, că este o datorie civică a fiecărui dintre noi de a dona sânge. Aș vrea să sensibilizez populația să vină să doneze sânge, pentru că am întâlnit foarte multe cazuri în care persoanele veneau pentru cineva anume, care avea nevoie de sânge în acel moment. Să știți că de fiecare dată este pentru cineva, indiferent dacă îl cunoașteți sau nu, dacă vă este rudă sau nu. Cred că sentimentul cel mai frumos pe care poate să-l încerce cineva este acela că a întins o mână de ajutor cuiva care are nevoie. Împreună putem salva vieți!”

La acțiunea respectivă a participat și ministrul Apărării Anatolie Nosatii care a donat sânge alături de efectivul din Tabăra Militară 142. Oficialul a remarcat că obișnuiește să doneze sânge ori de câte ori are posibilitatea în semn de solidaritate față de persoanele care au nevoie de ajutor. Acest gest este inevitabil, cu atât mai mult în această perioadă de pandemie, care pune întreaga societate la grea încercare. „Armata Națională a participat mereu la astfel de acțiuni. Acest gest este făcut benevol de fiecare militar sau angajat civil. Fiind parte componentă a societății considerăm că prin exemplul nostru putem mobiliza și alți concetățeni ca să ne urmeze, reeșind din numărul mare de

reeșind din numărul mare de oameni infectați care necesită sânge. Îndemn toți cetățenii să se alătore militarilor Armatei Naționale și să facă un gest frumos și util. Donați sânge!”

Conform specialiștilor în medicină, controlul și triajul medical al celor care donează sânge trebuie să urmărească prevenirea oricărui risc, atât pentru cel care va dona cât și pentru beneficiarii acestui produs biologic. De aceea, controlul medical se bazează pe trei examene prin care se pot stabili contraindicațiile donării de sânge. Aceste contraindicații pot fi: absolute (din cauze care exclud definitiv pe individ de la donare, cum sânt hepatita, tuberculoza, sifilisul, rezecarea stomacului, maladia mitrală, cancerul operat și vindecat, etc.), relative (din cauze care pot fi variabile, cum este tensiunea arterială de o anumită valoare, care poate ulterior scădea, greutate ponderală sub 50 kg, care ulterior poate crește, etc.) și temporare (din cauze care țin de anumite fenomene ciclice, cum sânt perioada menstruală, sarcina, alăptarea, precum și o stare febrilă provocată de o viroză respiratorie trecătoare, etc.).

„Donez sânge deja pentru a patra oară. De fiecare dată înainte de a dona trecem examinarea medicală și doar atunci când avem permisiunea din partea medicului putem ajunge în fotoliu de donator. Mă bucur că avem medici extraordinari de buni în care am toată încrederea și chiar nu este cazul ca să ne facem griji. Participarea la acest act este binevolă, ceea ce este foarte important”, a afirmat Alexandru Spînu soldat clasa I.

Armata Națională a participat mereu la astfel de acțiuni. Acest gest este făcut benevol de fiecare militar sau angajat civil. Fiind parte componentă a societății considerăm că prin exemplul nostru putem mobiliza și alți concetățeni ca să ne urmeze, reeșind din numărul mare de oameni infectați care necesită sânge.

Specialiștii ne asigură că donarea de sânge este permisă numai persoanelor sănătoase, între 18 și 60 de ani, celor care nu au valorile tensiunii arteriale peste 180 mm Hg sau sub 100 mm Hg, femeilor în afara sarcinii sau a lăuziei, celor ce nu manifestă stări emoționale exagerate, teama persistentă față de actul donării sau o stare de oboseală, nu au consumat alcool sau o masă bogată în grăsimi înainte de a se prezenta la recoltare, sau de la ultima donare de sânge minimum 60 de zile, nu au avut în ultimul timp pierderi de sânge și nu au fost supuși unor intervenții chirurgicale.

Specialiștii ne asigură că donarea de sânge este permisă numai persoanelor sănătoase, între 18 și 60 de ani, celor care nu au valorile tensiunii arteriale peste 180 mm Hg sau sub 100 mm Hg, femeilor în afara sarcinii sau a lăuziei, celor ce nu manifestă stări emoționale exagerate, teama persistentă față de actul donării sau o stare de oboseală, nu au consumat alcool sau o masă bogată în grăsimi înainte de a se prezenta la recoltare, sau de la ultima donare de sânge minimum 60 de zile, nu au avut în ultimul timp pierderi de sânge și nu au fost supuși unor intervenții chirurgicale.

„Ministerul Apărării este unul dintre cei mai vechi și fideli parteneri ai noștri. Asemenea campanii de amploare se organizează de cel puțin 4 ori pe an, iar rata de participare, este destul de înaltă. Sângele este considerat patrimoniu național și el asigură securitatea transfuzională la nivel național asemenea reprezentanții forțelor armate care contribuie la securitatea statului prin acțiunile întreprinse. Donarea de sânge este un gest umanitar, benevol, neremunerat, anonim și are drept obiectiv salvarea vieților acelor care depind de o transfuzie. Este cert că această situație endemică pentru țara noastră provocată de virusul COVID-19 a dus la micșorarea numărului de donatori de 3-4 ori. Desigur noi am făcut față în această perioadă, atât din contul rezervelor care sunt disponi-

bile la CNTS, dar și din numărul mai mic al donatorilor care s-au prezentat în această perioadă”, a declarat Silvia Roșca director calitate Centrul Național de Transfuzie a Singelui.

Această campanie de donare a mizat pe un efect receptiv și pozitiv nu numai cu privire la recrutarea unui număr mare de donatori, care vor dona sânge în aceasta zi, dar și încurajarea întregii societății la donarea de sânge benevolă, sistematică în schimbul unei satisfacții morale și conștientizării faptului, că au contribuit la salvarea unor vieți umane. Mai mult, pentru cei care susțin acțiunea dată, dar și pentru cei care încă stau la gânduri, vă argumentăm că donând sânge – vă reduceți riscul de a avea atacuri cardiovasculare și micșorați riscul de a face cancer. De asemenea, sângele este îmborsărit, imunitatea organismului crește, riscul de paralizie și accident vascular se reduc cu 30%, cât și rezistența organismului la șocuri crește. Astfel, dacă veți suferi un accident, reacția organismului îi va ajuta pe medici, acesta fiind deja obișnuit cu pierderea de sânge și înlocuirea lui.

Organizația Mondială a Sănătății a decis, în 2005, ca anual 14 iunie să fie sărbătorită Ziua Mondială a Donatorului de Sânge.

OPINIA PUBLICĂ, STUDIATĂ DE EXPERȚI

Studiul „Percepția populației despre amenințări și instituții de securitate ale Republicii Moldova”

- La începutul lunii octombrie, în incinta Universității de Stat din Moldova a fost prezentat studiul „Percepția populației despre amenințări și instituții de securitate ale Republicii Moldova”. El a fost realizat în cadrul unui proiect, finanțat de Black Sea Trust Fund și Konrad Adenauer Stiftung, gestionat de Centrul de Informare și Documentare (CID) NATO în cooperare cu Centrul pentru Prevenirea Conflictelor și Early Warning (București). Potrivit organizatorilor acesta este un proiect de cercetare și colaborare, extins la nivelul societății civile, care vine în sprijinul procesului de evaluare și reformare a sectorului de securitate din Republica Moldova și a eforturilor autorităților responsabile de consolidarea și dezvoltarea capacităților de apărare a statului și asigurarea unui nivel de siguranță cetățenilor.

Potrivit Elenei Mârzac, directoare executivă a CID NATO, acesta este un sondaj specializat pe subiecte de securitate și apărare desfășurat în premieră. „În ultimele luni am realizat cartografierea tuturor organizațiilor neguvernamentale și grupurilor de reflecție care se ocupă de subiecte din sfera securității, dar și a centrelor academice și de cercetare care există în Republica Moldova. A fost creată platforma societății civile în domeniul securității, realizat un studiu de analiză a sectorului de securitate și analizate provocările în domeniu. Plus pentru a avea un tablou mai larg și a înțelege necesitățile și percepțiile cetățenilor față de amenințările de securitate și încrederii în instituțiile de Securitate”, a specificat Elena Mârzac.

Viorel Cibotaru, director al Institutului European de Studii Politice din Moldova și unul dintre autorii acestui studiu, a menționat că studiul, realizat în cadrul acestui proiect, este parte a unui proces complex și continuu. De asemenea, acesta a subliniat că orice politică inclusiv în domeniul securității și apărării trebuie să aibă la bază percepțiile cetățenilor, drepturile cetățenilor etc., iar scopul sondajului și a studiului este să ajute la elaborarea acestor politici. Potrivit analistului, în rezultatele sondajului se remarcă dinamica schimbărilor în atitudinile cetățenilor față de pericole și amenințări reale sau posibile, iar aceste schimbări se datorează proceselor politice care au avut loc.

După cum a relatat Iulian Chifu, președintele Centrului pentru Prevenirea Conflictelor și Early Warning (București), în

perioada mai-iunie 2021, Centrul de Prevenire a Conflictelor și Early Warning, împreună cu Centrul de Informare și Documentare privind NATO în Moldova, a desfășurat proiectul „Percepția populației despre amenințări și instituțiile de securitate ale Republicii Moldova”.

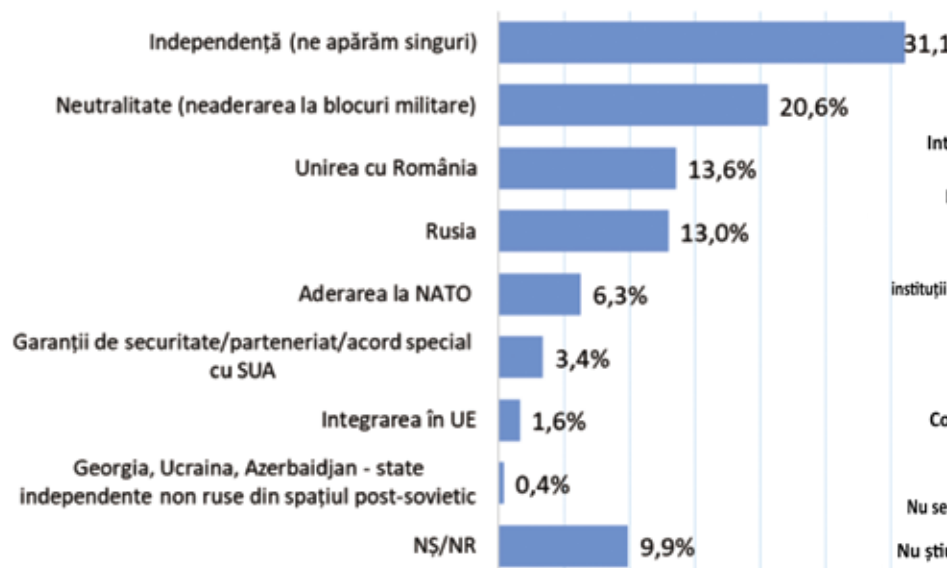
„Este un proiect de cercetare și colaborare, extins la nivelul societății civile, care vizează realizarea unui exercițiu de elaborare a Strategiei de Securitate Națională a Republicii Moldova. Astfel, proiectul a avut la bază organizarea unui sondaj de opinie pentru a afla care sunt preocupările și percepția societății față de sectorul de apărare și securitate. Sondajul a fost organizat de către CBS Axa pe un eșantion de 1029 de persoane, stratificat, probabilistic, cu o eroare de 3%”, a precizat Chifu.

Interviurile s-au realizat față în față, în perioada 20-29 iulie, în limbile română și rusă pe următoarele blocuri:

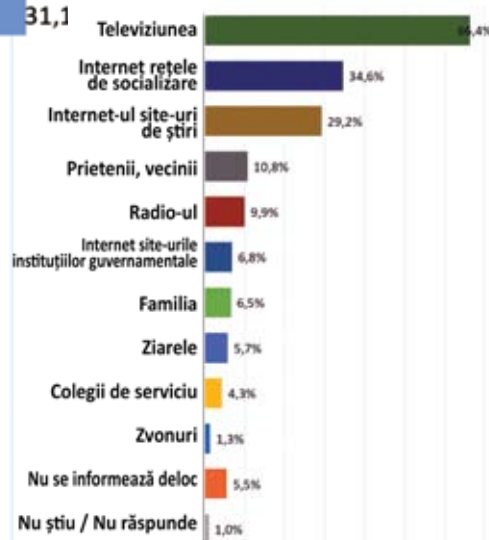
- Gradul de informare, sursele și preocupările;
- Teme legate de identitate și autoidentificare;
- Orientarea strategică a Republicii Moldova;
- Amenințările convenționale;
- Relații cu terțe state;
- Amenințări de securitate – interne, externe și societale;
- Transnistria și soluții la problema nistreană;
- Încrederea în instituțiile de securitate;
- Așteptări de la instituțiile de politică externă, securitatea și apărarea;
- Corupția.

Distribuția răspunsurilor la întrebarea:
În opinia Dvs. care din următoarele credeți că ar putea fi o soluție pentru securitatea țării noastre?

Distribuția răspunsurilor la întrebarea:
Care este cea mai importantă sursă pentru informarea Dvs. cu privire la securitatea și apărarea statului?

Julian Chifu a menționat că analiza relevă falii majore în societate, accentuate și de faptul că sondajul a fost efectuat la finalul unei campanii electorale care a polarizat puternic populația, deși nu a avut decât tangențial teme de securitate. În al doilea rând, s-a observat un nivel redus al culturii de securitate la nivelul populației, și asta indiferent de studii și pregătire sau activismul la nivelul inițiativelor economice. Pe de altă parte, gradul de maturitate al populației se regăsește în preocupările pentru elementele de siguranță individuală și a familiei, de identitate și apărare a modului de viață democratic, dar și ale problemelor de zi cu zi.

Cele mai preocupante concluzii, în opinia autorilor, care reflectă deopotrivă dezinteresul autorităților, nivelul scăzut al culturii de securitate dar și acțiunea eficientă de ani de zile a propagandei ruse și abundenței de fake news la Chișinău, sunt cele legate de greșelile fundamentale la nivelul soluțiilor de securitate. La baza acestor erori stă propaganda de după 1989 care a ridicat neutralitatea constituțională – discutabilă, prin prisma prezenței trupelor străine în raioanele din stânga Nistrului – la rang de soluție de securitate inventată. Experții consideră că aceasta nu e o soluție de securitate pentru că nimeni nu a recunoscut-o vreodată internațional și nimeni nu o respectă în sens larg, respectiv nu o garantează. Apoi neutralitatea, alături de independența și asigurarea tuturor nevoilor de securitate presupune, în egală măsură, investiții enorme în securitate și apărare de către Republica Moldova, de una singură, fapt care nu se regăsește niciodată în bugetul național, apărarea și securitatea fiind întotdeauna „cenușăresele” bugetului.

Lilian Carp, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova, a precizat că acest studiu arată cât de mult Republica Moldova este supusă fenomenului dezinformării și manipulării din exterior. Potrivit oficialului, în baza studiului pot fi elaborate documente strategice în domeniul securității și apărării reieșind din faptul că sunt expuse opiniile cetățenilor referitor

la amenințările la adresa statului. Comisia va trebuie să atragă o atenție mai mare mass-mediei pentru a controla dezinformarea și a crește credibilitatea populației în structurile statale. Deci, asemenea studii complexe arată ce trebuie de făcut, ajută instituțiilor de stat să înțeleagă mai profund opiniile populației și ce politici publice trebuie să fie elaborate.

Igor Șarov, rectorul Universității de Stat din Moldova și gazda evenimentului, a apreciat colaborarea între USM și Centrul de Informare și Documentare privind NATO, considerând-o una durabilă și sustenabilă. De asemenea, rectorul a menționat deschiderea recentă a unui nou program de masterat „Studii de Securitate”, în cadrul Facultății de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative. În acest context, evenimentul de lansare a studiului, ar avea o importanță majoră și pentru mediul academic.

Prezent la eveniment, colonelul Gheorghe Oarză, șeful Direcției Politică de Apărare și Planificare a Apărării, Ministerul Apărării al Republicii Moldova, a transmis autorilor și experților felicitările din partea Ministerului Apărării și aprecierea eforturilor depuse în elaborarea sondajului și studiului. Totodată, acesta a menționat că astfel de sondaje ajută organizațiile de profil, dar și autoritățile publice locale, să înțeleagă opinia populației despre sectorul de securitate. Mai mult decât atât acestea reprezintă un instrument vital în elaborarea documentelor strategice cu importanță majoră pentru sectorul de securitate și apărare. La fel, studiul va ajuta la stabilirea priorităților în viitor. Potrivit colonelului Oarză, asemenea inițiative sunt salutate de Ministerul Apărării, deoarece societatea civilă are un loc important în dezvoltarea sectorului de securitate.

Studiul „Percepția populației despre amenințări și instituții de securitate ale Republicii Moldova”, inclusiv sondajul, poate fi găsit pe site-ul oficial al Centrului de Informare și Documentare privind NATO în Moldova: www.infocenter.md

Căpitan Dmitrii VOSIMERIC

Două cimitire, unde sunt înhumați militarii Armatei Române, căzuți în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, din satele Sofia, raionul Hîncești și Baimaclia, raionul Căușeni, au fost restabilite și reinaugurate, în baza prevederilor Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova, semnat la Iași, la 3 martie 2012.

” *Politica de punere în valoare a mormintelor de război și operelor comemorative de război este o parte a culturii memoriei pe care noi o împărtășim împreună cu comunitatea europeană.*

ETERNITATEA IA CHIPUL EROILOR

„Restaurarea monumentelor comemorative și de război este o lecție de istorie pentru generațiile tinere”

În cadrul ceremoniei, organizate în satul Sofia la 25 octombrie, de Ziua Armatei Române, unde sunt înhumați 64 de militari români din Regimentul 2 Dorobanți „Vâlcea”, căzuți în vara anului 1941, ministrul Apărării, Anatolie Nosatîi, a menționat că restaurarea acestui cimitir este extrem de importantă, fiind o lecție de istorie pentru generațiile tinere, inclusiv de militari. *„În numele Ministerului Apărării, prezint onorul soldaților români înhumați la Sofia. Mă bucur că, în această perioadă pandemică, deloc ușoară, totuși a fost posibilă reînăunurarea Cimitirului de Onoare românesc din localitate. Iar evenimentul de astăzi este un bun prilej pentru a cinsti, încă o dată, faptele soldaților români cunoscuți și necunoscuți, căzuți pe teritoriul Republicii Moldova”,* a declarat Anatolie Nosatîi în cadrul ceremoniei.

Ambasadorul României în Republica Moldova, Daniel Ioniță, a subliniat în discursul său importanța pe care o are data de 25 octombrie pentru Armata Română precum și comemorarea celor care, de-a lungul istoriei, au luptat pentru apărarea națiunii și a statului român. În context, diplomatul român a mulțumit Armatei Române pentru implicarea, în contextul eforturilor generale ale Guvernului României, în combaterea pandemiei COVID-19. *„... Trăim vremuri care ne obligă să privim armata dintr-o altă perspectivă, aceea în care militarii sunt angajați într-un altfel de război, cu un inamic nevăzut și foarte dificil de combătut – noul coronavirus. Implicarea Armatei Române în acest efort național, încă de la debutul pandemiei a fost exemplară”,* a declarat Daniel Ioniță.

Ambasadorul României a mulțumit și autorităților din Republica Moldova pentru sprijinul medical recent oferit României, în context pandemic, subliniind că *„... sângele apă nu se face și totodată că atunci când suntem împreună, suntem puternici”.*

Concomitent, în Parcul Valea Morilor din municipiul Chișinău, a fost inaugurat monumentul restaurat - „Cișmeaua General Georgescu Ion”. Inițial monumentul a fost construit în anul 1937 drept un omagiu militarilor Armatei Române, care și-au jertfit viața pentru Patrie în luptele de la Mărăști și Mărășești din 1917, dar a fost distrus în perioada comunistă.

Prezent la eveniment, generalul (r), dr. Ion Coropcean, directorul Agenției pentru Știință și Memorie Militară, a menționat că activitățile de acest gen se înscriu în spiritul Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul țării noastre. *„Politica de punere în valoare a mormintelor de război și operelor comemorative de război este o parte a culturii memoriei pe care noi o împărtășim împreună cu comunitatea europeană”,* a accentuat generalul Coropcean.

Cu ocazia acestor evenimente, la Chișinău s-a aflat o delegație al Oficiului Național pentru Cultul Eroilor (ONCE) din România, prin intermediul căreia autoritățile române implementează în practică prevederile acordului interguvernamental din 2012 privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova. În cadrul discuțiilor reprezentanților ONCE cu conducerea Agenției pentru Știință și Memorie Militară, au fost discutate aspecte privind extinderea cooperării privind proiectele menite să conserve monumentele și cimitirele de onoare românești din Republica Moldova, desfășurarea unor acțiuni comune privind păstrarea memoriei ostașilor căzuți la datorie, promovarea culturii memorie în societate, etc.

Serviciul Comunicare al Agenției pentru Știință și Memorie Militară

MEMORIA NU ARE TERMEN DE PRESCRIPȚIE

La Mașcăuți a fost restaurat Complexul memorial în cinstea eroilor căzuți în război

În satul Mașcăuți, raionul Criuleni, după reconstrucție, a fost redeschis monumentul în memoria localnicilor căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților centrale și locale, misiunilor diplomatice, acreditate în Republica Moldova, organizațiilor neguvernamentale, locuitorii comunei, etc.

Prezent la eveniment, generalul (r), dr. Ion Coropcean, directorul Agenției pentru Știință și Memorie Militară, a menționat că promovarea culturii memoriei constituie un pas important în procesul de educație a tinerii generații, un omagiu eroilor căzuți la datorie. „Ministerul Apărării susține acțiunile de reconstrucție a monumentelor, prin care cinstim memoria înaintașilor căzuți în luptă, făcându-și datoria de soldat, dar transmitem și un mesaj clar că orice jertfă adusă pentru țară nu este uitată”, a accentuat directorul AȘMM.

În context, reprezentanții Agenției pentru Știință și Memorie Militară, Secției administrativ-militare din teritoriu, ai autorităților locale au depus flori și la mormintele celor 4 eroi din localitate, inclusiv unei femei, căzuți în luptele pentru apărare independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova din vara anului 1992.

” Ministerul Apărării susține acțiunile de reconstrucție a monumentelor, prin care cinstim memoria înaintașilor căzuți în luptă, făcându-și datoria de soldat, dar transmitem și un mesaj clar că orice jertfă adusă pentru țară nu este uitată

TRANSPARENȚA ASIGURĂ EFICIENȚA

Ședință de lucru cu mai multe organizații ale societății civile din domeniul securității și apărării

În cadrul evenimentului, care a avut loc atât în format online, cât și cu prezență fizică, reprezentanții ONG-urilor de profil din țară au fost informați despre direcțiile de dezvoltare, prioritățile trasate, acțiunile planificate în perioada imediat următoare, dar și despre viziunea Ministerului Apărării privind rolul societății civile în procesul de reformare a sectorului de securitate și apărare și de promovare a culturii de securitate.

Ministrul Apărării Anatolie Nosatii a menționat, în debutul ședinței, că prin discuțiile cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale de profil, instituția de apărare își propune să stabilească o colaborare eficientă și o comunicare transparentă cu societatea civilă în contextul consolidării culturii de securitate și, totodată, a proiectelor și inițiativelor care vin în suportul reformelor Ministerului Apărării. „Mizăm pe o deschidere reciprocă, inclusiv pe sprijinul și contribuția dumneavoastră în dezvoltarea instituției de apărare și consolidarea culturii de securitate, prin implicare și coparticipare”, a spus Anatolie Nosatii.

Principalele subiecte abordate în cadrul întrunirii au vizat ajustarea documentelor strategice în domeniul de apărare, dar și acțiunile de dezvoltare a sectorului, printre care sporirea atractivității profesiei militare și capacităților de comunicare strategică a instituției, dar și dezvoltarea managementului resurselor umane.

La rândul lor, reprezentanții ONG-urilor au apreciat inițiativa Ministerului Apărării și au venit cu propuneri de îmbunătățire a procesului de cooperare dintre instituția de apărare și societatea civilă. Printre cele mai relevante au fost impulsivarea unor noi proiecte de colaborare în domeniul creșterii nivelului de informare și contracarării fenomenului dezinformării despre sectorul de securitate, desfășurarea cercetărilor de profil, precum și revizuirea programelor de studii postuniversitare militare.

ALINIERE LA STANDARDE EUROPENE

■ Dorim, dar singuri nu prea reușim. Cu toții ne dorim o armată modernizată, interoperabilă, eficientă pentru orice condiție extremă. În dorința de a evolua, alegem parteneri, susținere la cei experimentați și deschiși spre a oferi.

Două din aceste țări sunt Germania și România, armatele cărora celebrează zilele profesionale în luna octombrie.

Forțele armate unificate ale Germaniei își marchează ziua pe 3 octombrie. Această parte militară a Bundeswehrului include armata, marina și forțele aeriene germane, serviciul comun de sprijin, serviciul medical comun și serviciul cibernetic și al domeniului informațional. Toate împreună au ajuns printre cele mai mari 30 de forțe militare la capitolul personal și a șaptea cea mai bine finanțată forță militară din lume.

GERMANIA

Mașini, bere, salamuri, palate și castele, festivaluri, dar și educație gratuită sunt lucrurile prin care Germania a devenit faimoasă. Pedantismul, aplicat în toate sferile de activitate, a completat imaginea germanilor ca simbol al calității. Deci, ocazia de a ajunge în această țară de influență și de a acumula ceva experiență de la nemți o va căuta fiecare cu aspirația de a deveni mai bun.

Din 1994 și până în prezent oportunitate de instruire militară au avut-o 421 militari ai Armatei Naționale. Ei au studiat limba germană, logistică, topogeodezie, medicină, artilerie... Unii au beneficiat de burse la Academia de Stat Major a RFG, la Centrul George C. Marshall, alții au participat în calitate de instructori la Centrul Operațiuni de Menținere a Păcii din or. Hammelburg, Germania.

În colaborarea moldo-germană e loc și pentru recunoștință militară. Agenția pentru știință și memorie militară împreună cu Alianța populară germană îngrijesc mormintele a 6000 de ostași din cimitirul militar german, deschis în 2006 în Chișinău.

Nelipsite sunt și programele de asistență. Pe segment medical e vorba de un spital de campanie și echipamente medicale, inclusiv pentru combaterea pandemiei COVID-19. Totodată, Germania este unul dintre cei mai mari finanțatori ai inițiativei COVAX, prin intermediul căreia Republica Moldova a recepționat vaccin gratuit împotriva virusului dat.

În domeniul managementului stocurilor și munițiilor partea germană a donat tehnică și a instruit specialiștii Centrului de armament și muniții al Armatei Naționale.

O implicare sonoră a Ambasadei Germaniei în RM s-a înregistrat la implementarea rezoluției 1325 întru prevenirea și combaterea discriminării, hărțuirii și violenței în bază de gen în sectorul de securitate și apărare.

Oportunități de manifestare au și artiștii Orchestrei Prezidențiale a Republicii Moldova. Aceștia de câțiva ani au anual turnee în diferite orașe germane la festivaluri de muzică militară.

Toate acestea sunt posibile în urma unor discuții, negocieri și acorduri semnate. Startul s-a dat în martie 2003. De atunci, lista se completează la necesitate, a notificat maior Ruslan Fedico, ofițer principal, Direcție cooperare internațională, Ministerul Apărării.

ROMÂNIA

La o distanță de cca 500 km, în țara lui Dracula, fie el și mit; în țara unde gimnastica și tenisul au scris istorie, unde spectaculozitatea Transfăgărășanului depășește orice imaginație, se găsește și activează un alt partener strategic al Armatei Naționale. De altfel, e primul de la crearea structurii militare, primul acord de cooperare bilaterală fiind semnat pe 14 decembrie 1992. Au urmat și altele, însoțite de multiple activități comune. Un bilanț numeric indică anual cca 60 de activități planificate.

Constantele oferte în domeniul învățământului au contribuit la instruirea și perfecționarea a 1032 cadre militare (ofițeri, subofițeri și funcționari) la diferite specialități militare (infanterie, vânători de munte, artilerie terestră, artilerie antiaeriană, aviație, tancuri, transmisiuni, auto, geniu, finanțe, intențență, medicină, topogeodezie, calculatoare, etc.).

Nelipsită este asistența tehnico-materială, ultima fiind un lot de armament și muniții, dar și ajutorul în combaterea pandemiei COVID-19, ce a inclus materiale și echipamente de protecție, bunuri de resort medical, în valoare de 399 313,56 RON.

O implicare importantă a fost în cadrul Proiectului NATO de distrugere a pesticidelor, în care România a fost stat-lider, în responsabilitatea căreia a intrat susținerea politică a proiectului, acumularea fondurilor pentru finalizarea proiectului, precum și calitatea de contribuitor principal. Același statut în raport cu țara noastră îl are România și în inițiativa NATO de Consolidare a Capabilităților de Apărare (DCBI).

Un element distinctiv al cooperării moldo-române reprezintă Comisia mixtă în domeniul apărării. De la semnarea unui acord corespunzător s-au desfășurat șase reuniuni, atât la Chișinău, cât și la București.

Prin receptivitatea și eforturile coagulate dintre România și Germania a fost posibilă evacuarea unui militar moldovean din misiunea EUTM Mali, o situație de criză produsă

Nelipsită este asistența tehnico-materială, ultima fiind un lot de armament și muniții, dar și ajutorul în combaterea pandemiei COVID-19, ce a inclus materiale și echipamente de protecție, bunuri de resort medical, în valoare de

399 313,56 RON

Forțele Armate Române: terestre, aeriene și navale sărbătoresc ziua profesională pe 25 octombrie. Cu 2,04% din PIB pentru apărare al cincilea an consecutiv, România se plasează pe locul al șaptelea în UE ca nivel al cheltuielilor militare. Prin acest interes și investiții, inclusiv în industria militară proprie, țara vecină se ambiționează să dezvolte o armată profesionistă de calitate, în condițiile în care a renunțat la serviciul militar obligatoriu încă în 2007.

Militarii români pot fi întâlniți în misiuni internaționale NATO, UE, ONU și altele, însumând 25, atât colective, cât și individuale.

în primăvara anului 2020 din cauza pandemiei. Cadrul normativ al Republicii Moldova nu prevede măsuri de evacuare strategică a personalului militar/civil aflat în misiunile UE de gestionare a crizelor, în cazul unor situații de urgență.

Toate proiectele realizate, dar și cele inițiate cum ar fi reformarea corpului subofițerilor, organizarea sistemului de schimb de date cu privire la spațiul aerian și altele, vin să demonstreze disponibilitatea părților de a continua colaborarea bilaterală, a completat locotenent-colonel Vasile Pugaescu, ofițer principal, Direcția de cooperare internațională Ministerul Apărării.

Roadele fiecărei conlucrări sunt cu atât mai bogate, cu cât se adună și se ține cont de fiecare „bobiță”. Vorba avocatei americane Keller Helen „Singuri putem face atât de puțin; împreună putem face atât de multe.”

Liuba VICOL

Un corp viu periodic se și mai îmbolnăvește. Un doctor priceput e ceea ce căutăm în asemenea clipe, drept siguranță că vom avea o resetare reușită. Cât de repede îl găsim? Cum ne este norocul, pentru că un specialist de calitate e ca aurul pur, ce se află doar în locuri speciale.

Când vorbim despre tehnica auto de producție sovietică Armata Națională are încă salvarea. Câțiva experți, aflați pe ici-colo, stăpânesc într-atât de bine domeniul, încât un „transplant” de piese sau un diagnostic corect de la prima privire demult nu mai este o senzație. Badei, „nea Serghei”, tot el sergent de clasă III Sergiu Dragan, inspector-auto de serviciu-conducător auto, Comenduirea militară, este un nume de relevanță pe acest segment.

DOCTORIE PE ROȚI

Meseria de mecanic auto a înșușit-o în 1989 la fostul MDOSAAF, pe care a experimentat-o timp de 2 ani ca soldat în Germania, apoi a „flirtat” cu ea de pe poziția de șofer la un punct de colectare a fructelor. După cinci ani constată că numai în armată se simte încrezător și semnează un contract de angajare și-l tot prelungește până la vârsta de pensionare, susține dânsul.

- **Ați calculat câte mașini ați tratat? Sau câte testați pe zi?**

- Nu am calculat. Când îți place ceea ce faci, nu le contabilizezi. Actualmente fac parte din grupul de trecere a reviziei tehnice. Mergem prin toată Moldova, pe zi putem să avem 2 unități militare, deci cam 20-30 de mașini le verific zilnic. Mi-i destul să deschid capota mașinii și deja știu ce nu e bine.

- **Tehnica „bătrână” totuși funcționează. Aveți o explicație?**

- Poate sunt pe mâini bune. E drept, că nu prea știu cum se descurcă celelalte unități, de unde iau resurse. În cazul Comendurii militare, e mare noroc de susținerea comandantului. Trebuie să existe dorință și insistență.

- **În opinia dvs, tehnica veche trebuie schimbată, combinată cu cea nouă sau păstrată integral?**

- Depinde de specificul unității. Dacă e unitate de transport, de exemplu, ce deserveste Ministerul Apărării, acolo unde tehnica e necesară zilnic, atunci trebuie integral schimbată, aduse noi mașini. Tehnica rusească consumă mai mult. Dacă e vorba de tehnică de tonaj mare, gen URAL, atunci e foarte bună pentru drumurile noastre. Ideea e că ele nu se mai produc, respectiv piese de schimb sunt mai greu de găsit. Din lipsă de bani ne descurcăm cu ce avem.

- **Cât timp credeți că mai putem rezista în aceste condiții?**

- Sincer, nu prea mult. Termenul nu poate da nimeni. Atâta timp cât vor fi unități de transport de același tip și vom putea folosi piesele unei mașini, ieșite din uz, pentru a salva o alta, mai putem folosi tehnica dată.

- **Dacă ar fi șansa unei achiziții în domeniu pentru armată, care transport ar avea prioritate?**

- Mai întâi aș înnoi unitățile cu transport de tonaș mare pentru transportarea militarilor la poligon, de la o instituție la alta și oriunde e nevoie. Noi nu putem transporta efectivul în același URAL, Camaz sau Gaz-66. Ele sunt învechite, acoperișurile curg...

- **Mai sunt și alte lacune, ce trebuie înlăturate?**

- Este o ruptură între studii și practică. Mă uit la copiiiăștia care vin, se uită la mașină și nu știu ce să facă. Ar fi de dorit ca cel puțin o dată în jumătate de an să se organizeze câte un curs despre tehnica, cu care urmează ei să manevreze. Îi spuneam comandantului: "Eu mă duc la pensie și mă tem că nu va avea cine să mențină această tehnică, parcă se tem să conducă mașinile sovietice. Măcar prin unități să le țină cineva câte o lecție de specialitate, inclusiv pentru conducători auto. Tehnicianul e mai aprofundat, dar un conducător auto tot trebuie să știe câte ceva, să nu stea pe drum, în caz de nevoie. Măcar ceva!"

- **Să vă întreb și despre lucrurile pozitive. Aveți vreo mașină mai dragă?**

- Mereu mi-a plăcut Jiguli, cu el ieși din orice tip de drum. Pentru mine nu e important confortul, ci felul în care o mașină e capabilă să străbată și să mă ducă unde îmi trebuie. Am avut mai multe mașini și credeți-mă Jiguli-ul le întrece pe toate.

- **Mai păstrați Jiguli-ul, ce-l aveți de tânăr?**

- Eh, recent m-am despărțit de ea. Am dat-o unei rude, care are mare nevoie de ea la țară. Când îmi amintesc cât de ajutor mi-a fost la gospodărie, mă apucă jalea. Nu prea am vrut s-o dau, dar trebuie ajutată ruda.

- **Și ați înlocuit-o cu un Opel?..**

- E unica mașină din cele moderne, ce-mi pot permite din salariu de militar.

- **Și ce salariu aveți?**

- 6500 de lei. Mai lucrează și soția, e drept că primește mai puțin ca mine. Avem și doi copii, unul minor, deci strângem centura.

- **Ați ales să strângeți cureaua, dar să vă păstrați un loc în armată. Atât de mult vă place ceea ce faceți sau pur și simplu vă stresează schimbările?**

- Mie îmi place domeniul, dar e și târziu să schimb ceva. Feciorul a învățat ca mecanic auto, a făcut serviciu militar și s-a angajat în oraș. Eu, odată ce am ales meseria de militar, înseamnă că trebuie să merg până la capăt, adică până la pensie.

- **Poate anumite beneficii v-au menținut?**

- Nu prea am așteptat eu beneficii. Pare banal, dar uniforma, statutul de militar mi-i drag până-n măduva oaselor. Mă încurajează, mai ales la țară, când sunt în uniformă, oamenii îmi dau bună ziua, întreabă cum e în armată. De multe ori cuvintele, atitudinea respectoasă sunt mai presus decât partea materială.

- **Cu siguranță, vă mai întreabă despre cazuri neobișnuite. Vreți să ne povestiți și nouă unele, poate chiar amuzante?**

- Chiar mai dăunazi ne aminteam cu un coleg despre un caz din trecut. Era în 1997. Ne-am dus la poligonul Șirokii Lan din Ucraina. Efectivul a ajuns mai devreme. Vine într-un târziu șeful, colonel Caraja, supărat foc pe un Jiguli de la poliția militară, ce a ajuns cu chiuu cu vai la destinație și ni se adresează: „Ia uitați-vă la mașina asta să vedeți ce are. Numai vă rog nu atingeți nimic”.

Altă dată nu lucrau ștergătoarele. Toți se uitau și dădeau din umeri. Eu vin, dau cu o perie la motorăș și ștergătoarele pornesc. Pot să vă demonstrez că și până la momentul de față am aceea perie.

- **Să înțeleg că aditional instrumentelor clasice, mai purtați cu sine și altele improvizate?**

- Da, așa este. La drum când te pornești și nu ai necesarul, trebuie să inventezi cu ce ai putea înlocui un instrument sau altul. Aceași roată, dacă ai o pană și nu ai unde o repara, trebuie repede

să găsești un lemn, un par, să-l legi dedesubt, să-l ridici puțin și să mergi până la prima stație de deservire auto.

- **Aveți, probabil, o listă întreaș de substituenți ?**

- Americanii ne-au dat niște lădițe de instrumente și acolo avem de toate: chei de 15,16, stelute etc. Înainte, însă, în asemenea situații foloseam o șurubelniță și o altă cheie ori două șurubelnițe și aveam steluța sau când îți trebuie o cheie de 14, dar ai doar de 17, folosești două chei alături și se face de 14.

Ingeniozitatea militarului Dragan a ajuns până la inventarea unei coase electrice pe bază de polizor unghiular. În rest, muncă asiduă pentru a menține în funcțiune tehnica auto din dotarea armatei.

Un alt subofițer, de această dată din nord-vestul țării, s-a evidențiat prin două motociclete cu remorcă, pe care le-ar resuscitat din somn letargic, lăsând o moștenire spirituală atât camarazilor din Regimentul de artilerie din Ungheni, cât și pentru băștinașii orașului. E vorba de soldat clasa I (r), Andrei Ciubotaru, care are o patimă pentru unitățile de transport pe două roți încă din copilărie și le tot adună de-a umplut garajul: „Prima motocicletă am restabilit-o și i-am dat aspectul uneia militare din timpul celui de al Doilea Război Mondial. Am participat cu ea la un eveniment public de 9 mai și când am văzut entuziasmul oamenilor, în anul următor m-am prezentat cu o remorcă. În cel de-al treilea an mă tot gândeam cu ce să-i cuceresc și am creat o a doua motocicletă. De această dată - o combinație din diferite piese și cred am obținut un produs frumos”.

Motocicletele MT-9 nu au fost folosite în scopuri militare, ci pentru distracție, mai ales în rândul copiilor și ca decor pentru fotografii. Nu era sărbătoare fără prezența acestor obiecte cu motor: „Sunt cam rare așa motociclete, le transportă peste hotare. Eu am creat una pentru mine și alta pentru cel care va vrea să remunereze munca mea. Nu vreau două de același fel, păstrez câte un model și majoritatea retro. Acestea mă atrag mai mult. Chiar dacă e o pasiune, ce bate la buzunar și ia timp, iar în armată nu prea l-am avut, nu mă las de ea. Tare îmi place starea când merg cu ele prin oraș și fur privirile trecătorilor”.

Mai întâi atracția, apoi dedicația și inevitabil profunzimea cunoștințelor și a abilităților. Suntem norocoși să avem astfel de angajați, colegi în preajmă. Suntem fericiți, dacă știm să-i prețuim și să-i menținem.

Liuba VICOL

30 DE CURIOSITĂȚI DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

- O componentă a structurilor de forță ale Republicii Moldova, ce stă la straja păcii prin forțele sale aeriene și terestre, este Armata Națională. Timp de 30 de ani ea își croiește drum spre succes și dezvoltare. Chiar dacă e un drum curbat, cu urcușuri și coborâșuri, structura militară înaintază cu destulă dedicație spre finalitatea dorită, acumulând o experiență din care se pot desprinde fapte curioase.

Inspirată de numărul rotund, 30, vehiculat cu intensitate în acest an în Armata Națională, am insistat să adunăm 30 de curiozități despre această instituția militară. Experiența anilor, deși nu e una mare, ne-a demonstrat că avem activități, bunuri și oameni, ce ne fac să ne simțim altfel: poate mai încrezători, mai atenți la detalii, mai respectuoși față de ceea ce avem și mai dornici de a contribui la o poziție, demnă de atenția unui top internațional.

(Continuare din nr. 9)

16

Cel mai înalt ostaș din Garda de Onoare a avut 2,07 m. Tânărul, Sorin Chiriac, a îndeplinit serviciul militar în 2011 și nu avea pereche, motiv pentru care nu putea participa la toate ceremoniile. Potrivit căpitanului Vitalie Josan, comandantul subunității, militarii, care formează perechea de santinelă trebuie să semene la chip, să aibă aceeași statură, aceeași constituție a corpului. În prezent sunt doi militari de 2,03 m și participă la activități fără limitări. Soldații-nepereche mai înalți pot avea rol de port drapel sau altele, ce nu necesită similitudine fizică. Înălțimea minimă pentru candidați la Garda de Onoare este de 1,85 metri, plus o pregătire fizică excelentă, studii medii și un aspect fizic plăcut. Până în prezent unitatea a instruit peste 3 000 de tineri din Republica Moldova.

17

Cele mai multe grade militare din tot efectivul Armatei Naționale sunt soldați clasa I. Printre ei se numără și cel mai tânăr angajat al armatei, Sergiu Chercheja, care are 19 de ani și îndeplinește serviciu militar în Regimentul Rachete Antiaeriene, Batalionul 1, Bacioi. Dintre ofițerii activi cel mai răspândit este gradul de locotenent, iar la polul opus - căpitan. La rândul său, cel mai vârstnic angajat al armatei este colonelul Igor Arnăut, care are 55 de ani și activează în calitate de comandant al Centrului Militar Strășeni.

O altă clasificare a personalului se bazează pe criteriu de gender. În Armata Națională 20% din efectiv constituie femeile. O reprezentativitate similară există în Bulgaria, ceva mai puțin în Franța, Suedia și Taiwan cu 15%. Femeile militare activează, de regulă, în domenii ca medicină, logistică, personal și financiar, a notat locotenent-colonel Lilian Furtună, locțiitor-șef J1 Direcția personal, MSM.

18

Cele mai multe petiții nominale și anonime adresate Ministerului Apărării s-au înregistrat în anul 2012. E vorba de 705 scrisori, în timp ce media pe an reprezintă în jur de 200. Subiectul cheie a fost asigurarea cu spațiul locativ. Alte probleme abordate frecvent sunt atribuirea statutului de veteran și eliberarea legitimațiilor de model nou, incorporare sau transfer dintr-o unitate în alta, acordarea ajutorului material, permisiunea de a privatiza spațiul locativ deținut etc. Expeditorii de bază sunt cetățenii simpli, numărul adresărilor fiind în descreștere în ultimii ani, la fel ca și frecvența audiențelor ministrului Apărării cu cetățenii.

Corespondența conducerii armatei se realizează atât în formă tipărită, cât și în variantă electronică. În calcul se ia fiecare adresare, cele anonime sunt doar sesizate. Uneori oamenilor le este de ajuns să fie ascultați, renunțând la audiență, ne spune maior (r) Vera Siminel, șef Serviciu managementul documentelor, Direcția management instituțional.

19 Cele mai multe dosare în judecată înaintate de Ministerul Apărării vizează recuperarea cheltuielilor pentru instruire. Cadrele militare sunt pregătite în instituțiile de învățământ militar din țară și în afară pentru interesele securității naționale, deci absolvenții au niște obligațiuni prevăzute în mai multe acte legislative: cu privire la statutul militarilor, cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și privind interpretarea unei sintagme. Potrivit lor militarul achită cheltuielile de instruire, indiferent de sursa de finanțare, dacă acesta se eliberează înainte de termenul de 5 ani după finalizarea studiilor, avertizează maior Ana Stratan, ofițer principal, Secția juridică, Direcția management instituțional, Ministerul Apărării: „În cazul neexecutării hotărârilor judecătorești în mod benevol, urmează proceduri de executare silită, iar pârâtul va suporta cheltuieli suplimentare”.

Pe de altă parte, dosarele înaintate împotriva Ministerului Apărării se referă mai mult la contestarea unor acte administrative (sanțiuni disciplinare, retrogradarea în grade militare sau funcții). Mai nou, se înregistrează un val de acțiuni privind reconfirmarea statutului de veteran de război și eliberarea legitimației de tip nou, a completat sursa.

20 Primul număr al ziarului Oastea Moldovei a fost documentat în tranșee. Fondatorul editorialului militar, Dumitru Amariei, comandor (r) în Armata României, împreună cu alți doi colegi ai săi, au realizat primele interviuri, reportaje printre mine, gloanțe și tancuri pe câmpul de luptă în primăvara anului 1992: „Am trecut Nistru cu un vas mijlociu și am ajuns la linia frontului din Coșnița foarte dimineața. Unul dintre luptători se bărbierea cu oglinda, agățată într-un copac. Când persoana, care ne însoțea, ne-a prezentat grupului, unul din ei a strigat colegilor: „Ioane, măi, au venit frații!” Asta a fost cea mai frumoasă primire, pe care am trăit-o!”

Foaia volantă, pentru că anume în această formă a apărut mai întâi Oastea Moldovei, a fost tipărită la București și distribuită ulterior combatanților, având un impact sonor național.

21 Cea mai bogată și mai amenajată bibliotecă din Armata Națională se află în Academia Militară a Forțelor Armate. Aceasta include peste 55.000 titluri aranjate în trei săli cu o capacitate de 90 de locuri. De asemenea, activează bibliotecă virtuală cu conexiune la internet. Anual, lotul de cărți se înnoiește pentru a corespunde cerințelor instituției, notează locotenent Olesca Spataru, șefa bibliotecii.

În Armata Națională funcționează în prezent 7 biblioteci, fondul de cărți al cărora se completează doar din donații, a precizat colonel (r) Iurie Moisei, consultant principal, Secția educație civică și tradiții militare, Direcție educație civică și protecție socială.

22 Aproape 12 mii de dosare și un drapel de luptă păstrează Arhiva Armatei Naționale începând cu 2004. Cele mai mari fonduri aparțin Centrului de Pregătire a Specialiștilor, iar cele mai vechi sunt documente administrative și cu date personale, ce cuprind perioada anilor 1936 – 2017. Fiecare fond conține o istorie a sa diferită de celelalte și în mare parte vizează domeniul militar, susține maior Liliana Muntean, șefa Arhivei Armatei Naționale: „Dezvoltarea fondului arhivistic este un proces continuu. Conform unui grafic anual sau la indicațiile ministrului Apărării se pregătesc și se predau la păstrare documente de importanță deosebită, cu valoare istorică, științifică, socială, juridică, culturală, economică, politică și militară, ce necesită conservare permanentă sau de lungă durată.”

23 Primele operații ale herniei prin abordare laparoscopică din Moldova au fost efectuate la Spitalul Clinic Militar Central. La inițiativa doctorului în medicină, colonel - medic, Roman Targon, șef Secție chirurgie generală a instituției, timp de 4 ani au fost operați prin această metodă și ținuți sub observare 30 de pacienți. Avantajele tehnicii în perioadă postoperatorie, cum ar fi recuperarea mai rapidă, spitalizare redusă etc a încurajat și alte colective medicale să încerce calea endoscopică, iar medicii militari s-au lansat în noi provocări, printre care operații bariatrice, iar în curând vor utiliza metoda în cauză pentru cancer colorectal.

24 Cel mai important furnizor de sânge și plasmă din țara noastră este Armata Națională. Media anuală constituie cca 2000 de donatori din rândul militarilor prin contract, în termen și angajați civili, înscriind astfel cea mai mare rată de participare la campaniile naționale de colectare a sângelui, a evidențiat colonel Sergiu Cărlan, șef Direcție medico-militară, MSM. Împreună cu Centrul Național de Transfuzie a Sângelui într-un an se organizează 4 campanii de colectare a lichidului vascular. Cei mai mulți sunt militarii în termen, respectiv fiecare unitate donează în baza unui grafic separat. Materialul colectat este folosit ulterior atât pentru necesitățile armatei, cât și pentru rezervele statului.

(Va urma)

Liuba VICOL

CÂNTĂM PE HÂRTIE

„De n-am fi avut suflet,
ni l-ar fi creat muzica”,
Emil Cioran

Este cel mai frumos citat, ce poate fi serbat de Ziua Internațională a Muzicii, serbată pe 1 octombrie. Această armă a dragostei, bunătații și sincerității ne ține departe de clipe războinice și ne încurajează în momente de criză.

Militarul, om cu suflet și el, simte nevoie de muzică. Cine-i cântă când acesta lasă arma jos? - Cele 4 orchestre militare la ocazii. Pentru cotidian sau repaos periodic sunt menite câteva instrumente muzicale, pe care fiecare unitate militară trebuie să le posede. Există în acest sens și niște norme pentru mijloace cultural-educative, potrivit cărora prezența unui acordeon, baian și unei pianine este obligatorie. Regula e valabilă atât pentru condiții de pace, cât și pentru război.

Cele mai asigurate sunt Brigăzile de infanterie și Regimentul de stat major datorită orchestrelor militare. Însă, cu excepția Orchestrei Prezidențiale, instrumente muzicale din unități sunt vechi, multe trebuie casate sau nu le au nici pe hârtie, nici în realitate, iar bani pentru acest segment nu sunt prevăzuți de ani buni, ne-a informat locotenent-colonel (r) Iurie Moisei, consultant principal, Secția educație civică și tradiții militare, Direcție educație civică și protecție socială.

Dorința unei alinări muzicale se satisface, de regulă, prin intermediul unei chitare, deși aceasta nu se regăsește în normele mijloacelor educative obligatorii pentru armată. În acest caz, pasionatul își ia chitara de acasă.

PAZĂ ȘI COMPANIE

Cea de-a patra zi a lui Brumărel, începând cu 1931, este dedicată patrupezilor. Ziua mondială a animalelor vine să ne amintească că și ele au drepturi, și trebuie protejate.

O astfel de abordare și atitudine responsabilă față de câini o are soldatul Artiom Sărătean din Brigada de Infanterie Motorizată din Bălți. Dânsul împreună cu părinții cresc cu dragoste câini de rasă: „La casa de la țară avem câini mari cum ar fi Pittbul, Stafford, câine-lup caucazian și german, iar la apartament - câini mici ca Yorkshire tavier, Spitz sau Chihuahua. Ne place să cunoaștem diferite tipuri de câini. Până în prezent am avut vreo 10 rase. Mama îi învață să fie mai independenți și nu-i lăsăm singuri mai mult de două-trei ore. Preferatul meu este Doberman. O cheamă Greta

și e foarte sportivă, inteligentă, poate fi ușor dresată și e potrivită pentru vânatoare.”

Dincolo de pază și companie, câinii sunt de mare folos militarilor. Bunăoară, cei din Batalionul cu Destinație Specială și-ar dori cel puțin un patruped pe care să-l implice în activități de luptă în localitate, la depistarea obiectelor explozive sau chiar infiltrare în parașutare, așa cum procedează armatele mai bogate. Anterior, au avut o experiență de scurtă durată, îngrijirile fiind în mare parte din banii militarilor, ne-a comunicat locotenent-colonel Ion Ojog, comandantul unității.

Alte animalele la care militarii au făcut apel, în special în război, sunt cai, pisici, cămile, lilieci, delfini și chiar elefanți.

11 919 ZILE DE NET

Ziua Internațională a Internetului! De ce pe 29 octombrie? Pentru că la această dată în 1969 a fost transmis primul mesaj între două computere din sistemul ARPANET. De altfel, acesta a fost un proiect militar. Departamentul Apărării al SUA își dorea o rețea, ce putea fi folosită în cazul declanșării unui război nuclear, iar rețelele telefonice tradiționale erau vulnerabile în acea perioadă.

Ideea s-a extins și dezvoltat rapid. Treptat, apare NSFNET și apoi INTERNET în anii '90. Cele mai populare servicii disponibile în mediul Internet sunt poșta electronică (e-mail), conversații în timp real (chat online), conferințe de tip voce și video, WWW (World Wide Web), transfer de fișiere etc.

Pe glob avem 4,6 miliarde de utilizatori ai internetului, printre care se numără militarii și angajații civili ai Armatei Naționale. Aceștia folosesc intens o poșta

electronică cu un domeniu propriu army.md, pe care o anulează la plecarea din armată. Cu scop informativ, promoțional au fost create pagini, grupuri în rețele de socializare, iar carte de vizită oficială rămâne a fi site-ul www.army.md, apărut în decembrie 2005. Pe parcursul timpului aceasta a fost modificată până la interfața actuală, respectând mereu cerințele WWW (World Wide Web) și a Hotărârii Guvernului 188/2012 „cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet”, ne-a informat colonel Alexandru Buruc, șef Secție planificare, J6 Direcția comunicații și informatică MSM.

Site-ul Armatei Naționale înregistrează zilnic peste 1600 de vizualizări, majoritatea accesate de pe computer. De asemenea, se atestă creșterea numărului de vizitatori noi. De exemplu, din cei 114 mii în ultimul an 110 sunt noi.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

2009 PAR 130 1 SEP 1 JULY

PARALELE DE 5 STELE

PARALELE DE 5 STELE

PARALELE DE 5 STELE

